

Commentaar: Angela's nieuwe muur

Merkel moet Frankrijk en Italië uit elkaar zien te spelen

Columns - 9 oktober 2014

De Duitsers maken zich op voor de viering van de 25ste verjaardag van de val van de Berlijnse Muur. Die ging neer op 9 november 1989. Maar voor Merkel een feestje kan vieren, moet ze eerst zien hoe ze Frankrijk en Italië uit elkaar speelt, aldus ING-econoom Brzeski. Anders kan ze de Europese begrotingsregels niet overeind houden.

Terwijl de Duitsers opnieuw vooral met zichzelf bezig zijn, bereidt Europa zich voor op een nieuw getouwtrek in Brussel tussen groei en bezuinigen. De Franse en de Italiaanse regering hebben al hun spierballen laten zien met hun begrotingsplannen voor de komende jaren. Beide landen laptten ostentatief de Europese begrotingsafspraken aan hun laars. François Hollande ligt thuis permanent in de loopgraven, hoopt het front te verleggen naar Europa (en Duitsland) en hoopt in de jonge wildebras Matteo Renzi een medestander te hebben gevonden.

Voor Merkel is dat geen gemakkelijke situatie. In eigen land wordt het gebrek aan investeringen steeds duidelijker, en het nut van een begrotingsoverschot bij een tienjaarsrente van minder dan 1 procent steeds onduidelijker. Maar aan de andere kant zou een versoepeling van de Europese begrotingsafspraken de azijnpissers en de eurosceptici van de Alternative für Deutschland politiek in de kaart spelen. Alleen maar 'nein' zeggen is voor Merkel geen optie meer. Daarvoor is de druk te hoog en de economische situatie te precair.

Haar strategie moet zijn om Frankrijk en Italië uit elkaar te spelen. De Europese verdragen en het Stabiliteitspact bieden hier ruimte voor. Volgens het Stabiliteitspact kan Italië meer een beroep doen op flexibiliteit. Landen met een begrotingstekort van minder dan 3 procent kunnen op weg naar een evenwichtige begroting ook een kleine bezuinigingspauze inlassen om Europese projecten en structurele hervormingen door te voeren die de potentiële groei van de economie verhogen.

Het probleem van Frankrijk is echter van een andere aard. Het land heeft nog steeds een begrotingstekort van ruim meer dan 3 procent, zit in een Europese strafprocedure en heeft al twee keer uitstel gekregen. De flexibiliteit gaat hier richting nul. Voor Duitsers is het niet makkelijk om regels los te laten.

Voor Italië is er voldoende flexibiliteit en zal er een oplossing kunnen worden gevonden. Ook omdat Italië zich iets coöperatiever opstelt. Frankrijk zit echter op ramkoers en wil alleen maar krijgen en niet geven. Dat is de bekende reflex van de verantwoordelijkheid voor eigen gebreken bij anderen zoeken. Als Frankrijk daar in slaagt, is dat niet alleen voor de Duitse publieke opinie het einde van de stabiliteitscultuur in de eurozone. Europa zou daarom Merkel tegemoet moeten komen bij de flexibelere interpretatie van de begrotingsregels. Een quid pro quo met keiharde afspraken over structurele hervormingen, liefst onder Europees toezicht.

Als Angela Merkel de Europese begrotingsregels overeind wil houden maar ook niet de geschiedenisboeken in wil gaan als Frau Nein, moet zij een nieuwe muur bouwen. Een muur om Italië en Frankrijk uit elkaar te houden.

Carsten Brzeski is Senior Economist bij ING in België voor de Eurozone en Duitsland en schrijft regelmatig in Nederlandse en internationale media. Deze column is met toestemming overgenomen uit de Belgische krant [De Tijd](#).

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/8907/commentaar-angelas-nieuwe-muur>